

DEPUTAT ÎN PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare nr. 105

www.parlament.md

30 aprilie 2013

FPC Nr. 79

Biroul Permanent al Parlamentului Republicii Moldova

În conformitate cu prevederile art. 73 din Constituția Republicii Moldova și art. 47 din Regulamentul Parlamentului se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă proiectul de lege pentru completarea articolului 53 din Codul electoral nr. 1381-XIII din 21 noiembrie 1997.

Anexe:

- Proiectul de lege
- Nota informativă

Muravschi / V. Voronin /

IA. Reșetnicov /

Coșciuc / G. Coșciuc /

M. E. Traciu / M. Traciuc /

Petrescu Gr. /

Deputații în Parlament

Muravschi /
Iu. Muravschi /
Postolache / M. Postolache /

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
J.D.P. Nr.	<u>191</u>	
<u>30</u>	<u>04</u>	2013
Ora		

Lege
pentru completarea articolului 53 din Codul electoral nr. 1381-XIII din 21
noiembrie 1997

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Articol unic. – Articolul 53 alineatul (3) din Codul electoral nr. 1381-XIII din 21 noiembrie 1997 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1997, nr. 81, art. 667), cu modificările ulterioare, se completează cu literele b) și c) cu următorul conținut:

„b) pașaportul de tip ex-sovietic modelul anului 1974 cu mențiunea privind cetățenia Republicii Moldova, numărul de identificare de stat al persoanei fizice (IDNP) și înregistrarea la domiciliu;

c) pașaportul de tip ex-sovietic modelul anului 1974 fără număr de identificare de stat (IDNP) cu mențiunile „valabil pe un termen nelimitat”, cetățenia Republicii Moldova și înregistrarea la domiciliu – pentru persoanele fizice care au renunțat la actele de identitate ale Republicii Moldova din considerente religioase.”

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

NOTĂ INFORMATIVĂ

Republica Moldova, prin definiție, este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate (art.1, alin. (3) din Constituție).

În pofida acestui fapt și a imperativului constituțional potrivit căruia suveranitatea națională aparține poporului Republicii Moldova, Legea nr. 92 din 19.04.2013 pentru modificarea articolului 53 din Codul electoral nr. 1381-XIII din 21 noiembrie 1997 încalcă direct dreptul la vot al cetățenilor.

Prin legea enunțată deținătorii de pașapoarte de tip ex-sovietic modelul anului 1974, prin absurditate, nu mai pot participa în procesul electoral, pentru a-și exprima dreptul la vot, cu toate că aceștia nu au decăzut din drepturile cetățenești sau ar cădea sub incidența prevederilor art. 13 din Codul electoral.

Orice restricționare a dreptului de vot trebuie realizată în baza unor criterii argumentate și obiective, iar persoanele cu drept de vot trebuie să aibă libertatea deplină de alegere asupra candidaților săi.

Potrivit art. 38 din Constituție voința poporului constituie baza puterii de stat. Această voință se exprimă prin alegeri libere, care au loc în mod periodic prin sufragiu universal, egal, direct, secret și liber exprimat.

Cetățenii Republicii Moldova au drept de vot de la vârsta de 18 ani, împliniți pînă în ziua alegerilor inclusiv, excepție făcînd cei puși sub interdicție în modul stabilit de lege.

Dreptul de vot este un drept al alegătorilor de a-și exprima voința pentru alegerea reprezentanților în organele reprezentative ale statului.

Pe de altă parte, art. 39 din Constituție indică că cetățenii Republicii Moldova au dreptul de a participa la administrarea treburilor publice nemijlocit, precum și prin reprezentanții lor. Oricărui cetățean i se asigură, potrivit legii, accesul la o funcție publică.

Alegerile legitimează puterea. Prin alegeri, poporul își selectează reprezentanții săi, iar prin mandatul încredințat, le transmite împuterniciri de realizare a suveranității, exercitînd funcții cu atribuții concrete.

La rîndul său, legea nr. 92 privează o parte importantă de cetățeni cu drept de vot, de posibilitatea participării în procesul electoral.

Pașaportul de tip ex-sovietic modelul anului 1974, în corespundere cu Legea nr. 273-XIII din 9 noiembrie 1994 privind actele de identitate din sistemul național de

pașapoarte. face parte din actele de identitate din sistemul național de pașapoarte a Republicii Moldova.

Prin Hotărîrea Guvernului RM nr. 21 din 16.01.2003 cu privire la stabilirea termenului de valabilitate a actelor de identitate de tip vechi începînd cu 1 iulie 2005, pașapoartele de uz intern emise de fosta U.R.S.S. (modelul anului 1974) sînt valabile pe un termen nelimitat pentru pensionari și persoanele care renunță la numărul de identificare de stat și la evidența automatizată în Registrul de stat al populației al Republicii Moldova, cu condiția existenței în aceste pașapoarte a următoarelor mențiuni, confirmate prin semnătura și ștampila organului abilitat.

O altă normă legală care reglementează raporturile juridice în ceea ce privește pașapoartele de tip ex-sovietic (modelul anului 1974) este Hotărîrea Guvernului RM nr. 125 din 18.02.2013 pentru aprobarea Regulamentului privind eliberarea actelor de identitate și evidența locuitorilor Republicii Moldova.

Astfel, pașaportul de tip ex-sovietic este în egală măsură considerat act de identitate de rînd cu buletinele de identitate fără nici deosebire de restricție sau limitare în drepturi a beneficiarilor acestora, doar nu pot participa la scrutinele electorale.

Posesorii de pașapoarte de tip ex-sovietic au dreptul conform legislației în vigoare să înregistreze societăți comerciale, să încheie contracte de orice tip, să-și asume obligații, să solicite îndeplinirea actelor notariale etc., cu excepția dreptului la vot.

Datele oficiale arată că peste 260 de mii de cetățeni ai Republicii Moldova continuă să dețină și să utilizeze pașapoarte de acest tip, cărora li se încălcă dreptul constituțional de a vota.

Pentru 19.05.2013 sînt preconizate alegeri locale noi în 5 localități din țară. Chiar dacă o parte din cetățenii ce domiciliază în aceste unități administrativ-teritoriale ar solicita perfectarea buletinelor de identitate pentru a participa la alegerile locale din localitățile lor, acest lucru nu este posibil din insuficiență de timp, deoarece termenul de examinare a cererilor pentru eliberarea actelor de identitate este de 30 de zile. Mai mult, la depunerea cererii pentru eliberarea buletinului de identitate solicitantul trebuie să prezinte un șir de impunător de documente de stare civilă a căror perfectare iarăși este condiționată de timp.

Cel puțin din perspectiva celor reflectate, este dedusă motivarea promovării proiectului de lege pentru completarea articolului 53 din Codul electoral nr. 1381-XIII din 21 noiembrie 1997.

IA. Reșetnicov / I.A. Reșetnicov /
Munteanu / Iu. Munteanu /
M. Teodor / M. Teodor /
Postolache / M. Postolache /
Petrescu Gr. /
Zornea / M. Zornea /